

ЕТИЧЕН КОДЕКС
ЗА
АКАДЕМИЧНО ЕДИНСТВО
НА
МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ“-ВАРНА

Приет с решение на Академичния съвет на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна на 18.06.2018 г. (Протокол № 36/18.06.2018 г.)

Мисията на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна (Университета) е да генерира нови фундаментални и приложими знания чрез научно-специализирани и интердисциплинарни изследвания, обучение на изследователи, насърчаване на върховите постижения в иновативни изследователски проекти, като подкрепя учените в сферата на медицината, фармацията, денталната медицина и общественото здравеопазване, образованието и здравните грижи.

При изпълнение на своята мисия Университетът споделя разбирането, че без спазване на професионалната и научна етика не може да има ефективна дейност, която да е в съзвучие с утвърдените в европейската и международна научна общност хуманните ценности, както и с принципите за осъществяване на научна дейност, залегнали в Хартата на европейските учени и Кодекса на поведение при наемане на учени.

Раздел I

Общи положения

Предмет

Чл.1. Настоящият Кодекс определя правилата за поведение на академичната общност на Университета.

Задачи

Чл.2. Настоящият кодекс спомага формирането на организационна култура за утвърждаване на доброто име на Университета и повишаване на общественото доверие в професионализма и морала на неговите преподаватели и учени.

Основни ценности

Чл.3. При осъществяване на образователните, научно-изследователските, административните и обслужващите дейности, Университетът се ръководи от основните ценности:

- а) почтеност и честност;
- б) законност и безпристрастност;
- в) лоялност и колегиалност;
- г) компетентност и конфиденциалност.

Раздел II

Основни принципи

Свобода на изследванията

Чл. 4. Научните изследвания разширяват границите на научното знание. Всеки учен се ползва със свобода на мисълта и изразяването и е свободен да избира методите, чрез които да решава научните задачи в съответствие с установените етични стандарти, като не нарушава чуждото лично пространство и достойнство.

Професионална отговорност

Чл.5. (1) Изследователите в Университета гарантират, че тяхното изследване е с приноси и не нарушават авторското право на вече осъществено друго изследване.

(2) Недопустимо е съзнателното обявяване на неверни резултати от научните изследвания.

(3) Недопустимо е плагиатството. Изследователите признават и уважават приноса на другите изследователи и се придържат към правилата за коректно цитиране на източниците.

(4) Изследователите зачитат интелектуалната собственост, а в случаите когато изследването се осъществява заедно с други лица - и общата собственост върху информацията.

(5) Ръководителите на научноизследователските колективи възлагат изследванията на лица, в които са уверени, че притежават компетентност за тяхното провеждане.

Професионално отношение

Чл.6. (1) Изследователите познават стратегическите цели в съответната изследователска област и механизмите за финансиране на научни и приложни проекти. Те следва да получат необходимото одобрение, преди да започнат тяхното осъществяване или да ползват предвидените ресурси.

(2) Университетът осигурява благоприятна за изследователите среда, включваща подходящо оборудване, помещения и възможности, в т.ч. за сътрудничество в научната мрежа, както и за осъществяване на мобилност във връзка с научните изследвания.

Прилагане на добри практики в изследванията

Чл.7. (1) В процеса на практическото осъществяване на изследванията изследователите прилагат практики за безопасност, включително за собственото си здраве и гарантират сигурност при използването на информационните и комуникационните технологии.

(2) Изследователите и Университетът, чрез Комисия по етика на научните изследвания (КЕНИ), отделят особено внимание на специфични етични проблеми, свързани с научните изследвания с хора, тъкани и клетки, както и на последиците от изследванията върху околната среда.

Защита на личните данни

Чл.8. Изследователите познават и спазват националните, европейските и вътрешните правила, регулиращи техния труд, включително правилата за интелектуалната собственост. Те трябва да бъдат запознати с правните изисквания за защитата на личните данни и на класифицираната информация, и да ги спазват.

Обективност и безпристрастност в рецензирането

Чл.9. Авторите на рецензии на научноизследователски проекти и научни трудове носят същата отговорност, както и авторите на научните публикации. Рецензиите следва да бъдат компетентни и задълбочени, и да се основават на обективна и безпристрастна преценка за качествата на научноизследователските проекти и на научните трудове.

Достоверност на резултатите от научните изследвания

Чл.10. (1) Изследователите извършват необходимото, за да бъдат резултатите от техните изследвания достъпни и прилагани. Научните публикации са един от съществените пътища за разпространение на резултатите от проведените научни изследвания и авторите носят отговорност за достоверността на публикациите, както и за оповестените в тях резултати.

(2) При публикуване на резултати от съвместна научноизследователска дейност се определя реалният принос на всеки изследовател, съобразно извършената от него работа. Като съавтори се посочват само лица, които имат реален принос за провеждането на изследването, за получаването, анализирането и приложението на резултатите, или за написването на съответния авторски текст.

Взаимно уважение и зачитане на личното и професионално достойнство при обучение на докторантите

Чл. 11. (1) По време на своето обучение докторантите трябва да бъдат в непрекъсната връзка със своите научни ръководители. Напредъкът в работата и постиганите резултати от изследването трябва да бъде документиран, както и получаването на обратна информация чрез доклади и семинари.

(2) Независимо от различните роли, които изпълняват в процеса на обучението, научните ръководители и докторантите изграждат отношенията си на основата на взаимно уважение и зачитане на личното и професионалното достойнство.

Спазване на научния морал в научното ръководство и управлението на изследванията

Чл.12. Изследователите, утвърдени като научни ръководители и координатори на проекти, изпълняват задачите си съгласно най-високите професионални и етични стандарти. В съответствие с това те следва да изградят конструктивна и позитивна връзка в изследователската дейност с начинаещите учени, за да осигурят условия за ефикасен трансфер на знания и за успешно развитие на тяхната самостоятелна научна кариера.

Продължаващо професионално развитие

Чл.13. Изследователите на всеки етап от своята кариера се стремят към развитие, като постоянно осъвременяват и разширяват своите умения и компетентности. Това може да бъде постигнато чрез разнообразни средства като семинари, конференции, обучение и други.

Отговорност към обществото

Чл.14. Изследователите от Университета съзнават отговорността си към обществото и значението на изследванията, които провеждат. Те са длъжни да представят изследванията си и резултатите от тях прецизно и по начин, който може да бъде разбран от неспециалисти, като с това допринасят за подобряването на общественото разбиране на научно-приложните изследвания в медицината, фармацията, денталната медицина и общественото здравеопазване, в образованието и в здравните грижи.

Раздел III

Комисия по етика и академично единство

Задачи и устройство на Комисията по етика и академично единство

Чл.15. (1) За решаването на етични проблеми, възникнали в процеса на научноизследователската дейност и на обучението, в Университета се създава Комисия по етика и академично единство.

(2) Комисията има задачата да предоставя съвети и препоръки по етични въпроси, както и да извършва проверка на постъпили сигнали за нарушения или жалби, засягащи принципите на настоящия Кодекс.

(3) Функциите, устройството и организацията на работа на Комисията по етика и академично единство се определят от Правилник за дейността на Комисията.

Назначаване

Чл.16. (1) Комисията по етика и академично единство се състои от 5 членове - 4 хабилитирани лица, единият от които се определя за Председател и юрисконсулт.

(2) Комисията по етика и академично единство се назначава от Ректора на Университета за срок от четири години. В състава на Комисията не могат да бъдат назначавани членове на Ръководството на Университета.

(3) При назначаването на членовете на Комисията се съблюдават техните лични и професионални качества и компетентност.

Задължения на Комисията по етика и академично единство

Чл.17. (1) В дейността си Комисията се ръководи от настоящия Кодекс, Правилника за функциите, устройството и организацията на работа на Комисията по етика, и академично единство и законите на Република България.

(2) Комисията е независима в решенията си от административното ръководство на Университета. Тя приема и проучва при строга поверителност сигнали за нарушения от членове на академичния състав на правилата за добри академични практики, регламентирани в настоящия Етичен кодекс. При установяване на нарушение, Комисията препоръчва мерки, които да бъдат предприети според тежестта на нарушението.

(3) Комисия по етика и академично единство има правото да оценява етичните аспекти на научноизследователските проекти и осъществява мониторинг върху научните изследвания според установените етични принципи в Етичния кодекс и всички релевантни актове.

(4) В края на всяка календарна година Комисия по етика и академично единство представя в обобщен вид отчет за дейността си и разработва предложения и препоръки за развитие и подобряване.

IV. Заключение разпоредби

§ 1. При заемането на академична длъжност в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна, всеки служител е длъжен да се запознае с разпоредбите на този Кодекс.

§ 2. При неспазване на разпоредбите на този Етичен кодекс, преподавателите и служителите носят морална и дисциплинарна отговорност, съгласно Правилниците на Университета и Кодекса на труда.

§ 3. Настоящият Кодекс влиза в сила от деня на утвърждаването му от Академичния съвет на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна.